

ارائه یک الگو برای تجزیه و ترکیب مسائل

برنامه ریزی تولید چند مرحله‌ای - چند محصولی و چند پریودی

با محدودیت ظرفیت تولید

حسن خادمی زارع^(۱) و سید محمد تقی فاطمی قمی^(۱)

(۱) دانشکده مهندسی صنایع، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، تهران، ایران

چکیده

مسئله تعیین اندازه انباشته پویا و بهینه در برنامه ریزی تولید چند مرحله‌ای، چند محصولی و چند پریودی یکی از مهم‌ترین و در عین حال مشکل ترین مسائل تصمیم گیری می‌باشد. تاکنون الگوریتم‌های بهینه و ابتکاری متنوعی برای حل مسئله تعیین اندازه انباشته در اینگونه مسائل برنامه ریزی تولید ارائه شده است. در این مقاله یک روش کارا جهت تجزیه یک مسئله برنامه ریزی تولید چند مرحله‌ای، چند محصولی و چند پریودی با محدودیت ظرفیت تولید به n مسئله تک محصولی ارائه شده است. این روش تجزیه بر پایه ضرایب لاغرانژ و استفاده بهینه از منابع کمیاب در بین مراحل مختلف فرآیند تولید است تا مسئله تعیین اندازه انباشته تولید در چند مرحله‌ای، چند محصولی و چند پریودی ساده‌تر گردد. بدین جهت در این مقاله یک مدل ریاضی برای مسائل برنامه ریزی تولید n محصول ارائه و به n مسئله یک محصولی مستقل تجزیه شده است. بعد از ارائه یک مدل ریاضی تک محصولی برای هر یک از محصولات، با مقایسه ظرفیت تخصیص داده شده و استفاده شده، برای هر یک از محصولات، میزان ظرفیت باقیمانده هر یک از محصولات محاسبه و تعدیلات لازم انجام می‌شود. بر این اساس در طی چند مرحله تعديل ظرفیت‌های باقیمانده جواب مطلوب مسئله اصلی حاصل شده است.

واژه های کلیدی: اندازه انباشتہ پویا، برنامه ریزی تولید چند مرحله ای، محدودیت ظرفیت تولید، منابع

کمیاب، تجزیه و ترکیب، ضرایب لاغرانژ.

۱- مقدمه

معمول ترین سیستم ها در دنیای ساخت و تولید، برنامه ریزی سیستم های تولید چند محصولی، چند پریودی و چند مرحله ای می باشد [۳ و ۲ و ۱]. تصمیمات مدیریتی در برنامه ریزی سیستم های تولید چند مرحله ای را بطور کلی می توان در سه دسته مسائل تصمیم گیری بلند مدت، میان مدت و کوتاه مدت تقسیم بندی نمود [۴]. آن بخشی از تصمیمات مدیریتی که در برنامه ریزی تولید بیشتر مورد نظر است. تصمیمات میان مدت بوده که تعیین اندازه انباشتہ از جمله مسائل مهم آن است، زیرا در سیستم های تولید چند محصولی، چند مرحله ای بعد از راه اندازی هر یک از مراحل برای هر یک از محصولات، عملیات تولیدی بر روی انباشتہ ای از آن محصول صورت می گیرد [۶ و ۵]. یکی از مهمترین و بهترین راههای کنترل هزینه های تولید، تصمیم گیری صحیح در مورد تعیین انباشتہ تولید هر یک از محصولات، در هر یک از مراحل تولید است. زیرا در سیستم های تولید چند مرحله ای موجودیهای در جریان ساخت، هزینه زیادی به سیستم تحمیل می نماید [۸ و ۷]، لذا کنترل میزان این موجودی ها از اهمیت ویژه ای برخوردار است. هرچند بعنوان یک اصل می توان گفت هر چه اندازه انباشتہ بیشتر باشد، زمان سیکل کاری طولانی تر شده و به تبع آن میزان موجودی بین مراحل و هزینه نگهداری افزایش می یابد [۹]، ولی از جهت دیگر با افزایش میزان انباشتہ تولیدی هزینه راه اندازی کاهش می یابد.

بر این اساس تلفیق سیاستهای سفارش دهی و تعیین اندازه تولیدی در هر یک از مراحل با درنظرگرفتن محدودیت منابع، هزینه های کل سیستم را حداقل می نماید [۱۰]. عموماً روش لاغرانژ یکی از روشهای حل مسائل بهینه سازی عملی است که راه حلهای کاملاً تزدیک به جواب بهینه ارائه می کند [۱۱]. "فیشر" برای اولین بار به تشریح این روش پرداخت و کاربردهایی از آنرا ارائه نمود [۱۲]. "افنتاکیس و گاویش" با تکیه و بکارگیری Echelon بدون در نظر گرفتن محدودیت منابع اقدام به ارائه مدلی برای حالت سیستم های تولیدی پیچیده نمود و با بکارگیری ضرایب لاغرانژ و بهبود بخشیدن آنها در مراحل تکرار و با تعریف یک حد پائین به توسعه یک روش انشعاب و تحدید پرداخته است [۱۳]. "فرانکاپالو" جهت تعیین

اندازه انباشته در سیستم های چند مرحله ای یک مدل هیورستیک با استفاده از ضرایب لاگرانژ ارائه داده اند.

[۱۴]. "دومارو باروسگو" با استفاده از روش‌های ابتکاری ترکیبی برای تعیین اندازه انباشته تولید در سیستم های تولید چند مرحله ای استفاده نمود [۱۵]. "شاوکای وابواتا" جهت تعیین اندازه انباشته در سیستم های تولید یک مرحله ای، یک محصولی با محدودیت ظرفیت از روش هندسی استفاده کرده اند. ایشان تقاضا را ثابت فرض کرده و به کمک ضرایب لاگرانژ و مدل پایه EOQ مجموع هزینه های نگهداری و سفارشات را حداقل نموده است [۱۶]. "جوف و روس" جهت تعیین اندازه انباشته در سیستم های تولید چند مرحله ای با ساختار مونتاژی و بدون محدودیت ظرفیت تولید جهت یک محصول چند قطعه ای از ضرایب لاگرانژ استفاده نمود [۱۷]. "مارلی و صالح" جهت تعیین اندازه انباشته در سیستم های تولید چند کارخانه ای، چندمحصولی و با تقاضای پویا و محدودیت ظرفیت از ترکیب ضرایب پایه لاگرانژ و روش‌های هیورستیک استفاده نمود [۱۸].

همانطور که مشخص شده است روش لاگرانژ یکی از روش‌های حل مسائل بهینه سازی محسوب می‌گردد، زیرا جواب نزدیک به بهینه را ارائه داده و به صورت گسترده مورد استفاده قرار گرفته است.

۲- مدل اصلی ریاضی

در این بخش به تشریح مدل اصلی ریاضی برنامه ریزی تولید چند مرحله ای - چند محصولی و چند پریودی با محدودیت ظرفیت می‌پردازیم. در این مسئله محصولات مختلف در تخصیص منابع محدود با یکدیگر رقابت می‌کنند، لذا می‌بایست با توجه به محدودیت منابع، دسته های تولیدی در هر یک از مراحل و پریودها بگونه ای تعیین گردد که تقاضای تمامی محصولات در پریودهای مختلف برآورده شود. در این مدل سیستم تولیدی بصورت سری فرض شده و در هر مرحله تولید محدودیت ظرفیت وجود دارد. کمبود موجودی یا سفارشات عقب افتاده مجاز نبوده و تقاضای هر پریود معین ولی متغیر است. همچنین می‌بایست برای همه محصولات در پریود اول حداقل به میزان تقاضای پریود اول تولید وجود داشته باشد. زیرا در غیراینصورت با کمبود مواجه خواهیم شد. حال با هدف حداقل نمودن مجموع هزینه های نگه داری و راه اندازی در یک افق برنامه ریزی محدود، پارامترها و متغیرهای تصمیمی گیری مربوط به این مدل تشریح می‌گردد.

متغیرهای تصمیم‌گیری و پارامترها:

X_{ijt} = میزان تولید محصول i در مرحله j و پریود t

I_{ijt} = میزان موجودی محصول i در مرحله j در انتهای پریود t

اگر محصول i در مرحله j و در پریود t تولید شود.
در غیر این صورت $\begin{cases} 1 \\ 0 \end{cases} = Y_{ijt}$

d_{it} = میزان تقاضای محصول i در پریود t

C_{jt} = زمان در دسترس برای انجام مرحله j در پریود t

a_{ij} = زمان تولید محصول i در مرحله j

A_{ijt} = هزینه راه اندازی برای تولید محصول i در مرحله j و پریود t

V_{ijt} = هزینه متغیر تولید محصول i در مرحله j و پریود t

H_{ijt} = هزینه نگهداری هر واحد محصول i در مرحله j و پریود t

S_{ij} = زمان راه اندازی برای تولید محصول i در مرحله j

براساس پارامترها و متغیرهای تصمیم‌گیری،تابع هدف و محدودیت های این مدل بصورت زیر

تعريف می گردد:

تابع هدف:

$$\text{Min } Z = \sum_{i=1}^n \sum_{j=1}^m \sum_{t=1}^T [A_{ijt} \cdot Y_{ijt} + V_{ijt} \cdot X_{ijt} + H_{ijt} \cdot I_{ijt}] \quad (1)$$

محدودیت ها:

$$I_{i,m,t-1} + X_{i,m,t} - I_{i,m,t} = d_{it} \quad i = 1, 2, \dots, n \quad t = 1, 2, \dots, T \quad (2)$$

$$I_{i,j,t-1} + X_{i,j,t} = I_{i,j,t} + X_{i,j+1,t} \quad i = 1, 2, \dots, n \quad j = 1, 2, \dots, m-1 \quad t = 1, 2, \dots, T \quad (3)$$

$$\sum_{i=1}^n (X_{ijt} \cdot a_{ij}) + S_{ij} \leq Y_{ijt} \cdot C_j \quad i = 1, 2, \dots, n \quad j = 1, 2, \dots, m \quad t = 1, 2, \dots, T \quad (4)$$

$$(X_{ijt}, I_{ijt}) \geq 0 \quad , \quad Y_{i,j,t} = 0,1 \quad (5)$$

در مدل ارائه شده، رابطه (۱) بیانگر تابع هدف است که مجموع هزینه های راه اندازی، متغیر تولید و نگه داری را حداقل می نماید و رابطه (۲) تضمین کننده تامین تقاضا در هر پریود است. رابطه (۳) نشان می دهد که مجموع جریان خارج شده از هر گره (i,j,t) در یک شبکه مساوی، مجموع جریان وارد شده به آن گره است. رابطه (۴) مانع از افزایش تولید به میزان بیشتر از ظرفیت موجود است و رابطه (۵) بیانگر وضعیت متغیرها است.

همان طور که ملاحظه می گردد محدودیت های مدل ریاضی دارای ساختارهای متفاوت هستند. این امر سبب NP-hard شده مدل مذبور می گردد، لذا جهت حل مسئله می باشد از روش های هیورستیک استفاده نمود [۹].

۳- تجزیه مدل ریاضی چند محصولی به n مدل ریاضی مسئله تک محصولی

در مورد مسائلی که دارای چندین دسته محدودیت با ساختارهای متفاوت هستند، معمولاً این سوال مطرح می گردد. که کدام دسته از محدودیت ها باید عنوان عامل تجزیه در نظر گرفته شود. در پاسخ به این سوال باید رابطه متضادی را که بین عوامل زیر برقرار است در نظر گرفت [۱۹].

الف - قدرت حد حاصل از ترکیب جواب مسائل

ب - سهولت تجزیه مسئله اصلی به مسائل فرعی

ج - سهولت حل هر یک از مسائل فرعی

در مدل اصلی ریاضی مشاهده می شد که تنها محدودیت سوم (رابطه ۴) در ارتباط با همه محصولات است و در مسئله دوگان این محدودیت با یک مجموعه از مضارب لاگرانژ λ_{ijt} مواجه است که این امر موجب پیروی تابع هدف از روابط (۵ و ۳) می گردد. بدین ترتیب مسئله ترکیبی چند محصولی به n مسئله یک محصولی تبدیل می شود.

در این مدل از نظر عامل (الف) جواب حاصل لزوماً بهینه نیست زیرا :

$$Convex \left\{ X : Min(\sum_{i=1}^n X_{ijt} \cdot a_{ij} + S_{ij} - Y_{ijt} \cdot C_{jt}) \quad j = 1, 2, \dots, m \quad t = 1, 2, \dots, T \right\}$$

$$C \left\{ X : (\sum_{i=1}^n X_{ijt} \cdot a_{ij} + S_{ij} \leq Y_{ijt} \cdot C_{jt}) \quad j = 1, 2, \dots, m \quad t = 1, 2, \dots, T \right\}$$

یعنی حد حاصل از مسئله فرعی قوی تر از حد حاصل از آزادسازی خطی است. به عبارت دیگر حد پائین تابع هدف جهت هر یک از مسائل فرعی کوچکتر یا مساوی با حد پائین تابع هدف مسئله اصلی است، یعنی $(W_{LD} \leq Z_{LD})$. از نظر عامل (ب) تجزیه مسئله اصلی باعث ایجاد n مسئله یک محصولی مستقل می شود. از نظر عامل (ج) هر یک از مسائل مستقل دارای m متغیر است که حل آن نسبت به حالت قبل که در آن nm متغیر تصمیم گیری وجود دارد، بمراتب آسان تر است.

در مورد استفاده از روش تجزیه بر پایه ضرایب لاگرانژ برای سایر محدودیت ها شرایط فوق (الف، ب و ج) برقرار نیست، زیرا اولاً بدليل وجود متغیرهای آزاد در علامت (ضرایب لاگرانژ) برای هر یک از محدودیت های مساوی، مسائل پیچیده تری بوجود می آید. ثانیاً نمی توان مسئله را به n مسئله مستقل تجزیه نمود [۱۹]. در این رابطه تیزی نشان داده است که اولاً ساده سازی لاگرانژ نسبت به سایر ساده سازیها دقیق تر عمل می کند و ثانیاً ساده سازی لاگرانژ محدودیت طرفیت، در مقایسه با سایر محدودیت ها قوی ترین حد پائین را نسبت به جواب بهینه ارائه می دهد. ثالثاً استفاده از تکنیک تجزیه بر پایه ضرایب لاگرانژ منابع کمیاب، در مدل های برنامه ریزی تولید چند مرحله ای باعث ساده سازی مدل اصلی به n مسئله مستقل خواهد شد [۲۰].

برای تجزیه مسئله اصلی به n مسئله تک محصولی ابتدا متوسط زمان تولید محصولات توسط رابطه

(۶) محاسبه می شود:

$$\bar{a}_j = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N a_{ij} \quad , \quad j = 1, 2, \dots, m \quad (6)$$

a_j : متوسط زمان تولید محصول در ایستگاه j

سپس برای تعیین ایستگاه گلوگاه (q) از رابطه (۷) استفاده می شود:

$$q = \text{Min} \left\{ \frac{C_1}{\bar{a}_1}, \frac{C_2}{\bar{a}_2}, \dots, \frac{C_m}{\bar{a}_m} \right\} \quad (7)$$

با فرض انتخاب ایستگاه j بعنوان ایستگاه گلوگاه، تخصیص ظرفیت به محصولات به نسبت میزان مصرف ظرفیت در ایستگاه (j) از رابطه (8) بدست می‌آید.

$$R_i = \frac{\bar{d}_i \cdot a_{ij}}{\sum_{i=1}^m \bar{d}_i \cdot a_{ij}} \quad \text{ایستگاه گلوگاه} = j \quad (8)$$

در رابطه (8) مقدار $\bar{d}_i = \frac{1}{T} \sum_{t=1}^T d_{it}$ متوسط مصرف محصول i در پریودهای $t = 1, 2, \dots, T$ است که

براساس مفهوم شناخته شده مقدار سفارش اقتصادی (EOQ) ویلسون [۲۱] بنا شده است که در آن متوسط تقاضا در هر پریود جهت هر یک از محصولات بصورت یکنواخت فرض شده است.

با توجه به نسبت میزان مصرف ظرفیت برای هر یک از محصولات (R_i) در ایستگاه گلوگاه (j) ،

ماتریس C_{ij} را بصورت رابطه (9) تشکیل می‌گردد.

$$C_{ij} = \begin{bmatrix} C_1 R_1 & C_2 R_1 & \dots & C_m R_1 \\ C_1 R_2 & C_2 R_2 & \dots & C_m R_2 \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ C_1 R_n & C_2 R_n & \dots & C_m R_n \end{bmatrix} \quad (9)$$

هر سطر ماتریس فوق بیانگر ظرفیت تفکیک شده برای هر یک از محصولات در مراحل مختلف است.

۴- مدل ریاضی یک محصولی

پس از تجزیه مدل ریاضی چند محصولی به n مدل ریاضی تک محصولی، مدل برنامه ریزی تولید چند مرحله‌ای و چند پریودی هر یک از محصولات با محدودیت ظرفیت تولید بصورت زیر خواهد بود. متغیرهای تصمیم گیری و $(C_1 R_i, C_2 R_i, \dots, C_m R_i) = (C'_1, C'_2, \dots, C'_m)$ پارامترهای مربوط به این مدل بشرح زیر است.

$$t_j = \text{هزینه راه اندازی مرحله } j \text{ در پریود}$$

X_{jt} = میزان تولید مرحله j در پریود t

V_{jt} = هزینه متغیر تولید مرحله j در پریود t

h_{jt} = هزینه نگهداری مرحله j در پریود t

I_{jt} = میزان موجودی مرحله j در پایان پریود t

C'_j = میزان ظرفیت تولید در مرحله j

D_t = میزان تقاضای محصول نهائی در پریود t

$$Y_{jt} = \begin{cases} 1 & \text{اگر محصول در مرحله } j \text{ و پریود } t \text{ تولید شود.} \\ 0 & \text{در غیر اینصورت} \end{cases}$$

براساس متغیرهای تصمیم گیری و پارامترهای فوق الذکر،تابع هدف و محدودیت ها بصورت زیر

خواهد بود.

تابع هدف:

$$\text{Min} \quad Z = \sum_{j=1}^m \sum_{t=1}^T [A_{j,t} \cdot Y_{j,t} + V_{j,t} \cdot X_{j,t} + h_{j,t} \cdot I_{j,t}] \quad (10)$$

محدودیت ها:

$$I_{m,t-1} + X_{m,t} - I_{m,t} = D_t \quad t = 1, 2, \dots, T \quad (11)$$

$$I_{j,t-1} + X_{j,t} - I_{j,t} - X_{j+1,t} = 0 \quad t = 1, 2, \dots, T \quad j = 1, 2, \dots, m-1 \quad (12)$$

$$X_{j,t} \leq Y_{j,t} \cdot C'_j \quad (13)$$

$$(X_{j,t}, I_{j,t}) \geq 0 \quad (14)$$

$$Y_{j,t} = \begin{cases} 1 & \text{IF } X_{j,t} > 0 \\ 0 & \text{O.W} \end{cases} \quad (15)$$

در مدل ارائه شده فوق رابطه (10) بیانگر تابع هدف است که مجموع هزینه های راه اندازی، متغیر تولید و نگه داری را حداقل می کند. رابطه (11) تضمین کننده تامین تقاضا در هر پریود است. رابطه (12) نشان می دهد در یک شبکه، مجموع جریان خارج شده از هر گره (j, t) مساوی مجموع جریان وارد شده به آن گره است. رابطه (13) مانع از افزایش تولید در هر مرحله بیش از ظرفیت موجود می شود.

۵- تعدیل ظرفیت های تخصیص یافته

در این مرحله برای انجام عملیات تسطیح منابع میزان ظرفیت باقیمانده (مازاد) برای هر یک از مسائل جزئی بكمک رابطه (۱۶) محاسبه شده است.

$$RC_i = (P'_i - \sum_{j=1}^m \bar{D}_i \cdot a_{ij}) \quad (16)$$

کل ظرفیت باقیمانده بوسیله رابطه $\left(RCT = \sum_{i=1}^n RC_i \right)$ محاسبه می شود. این ظرفیت باقیمانده را به نسبت ظرفیت منابع استفاده شده در هر یک از مسائل جزئی تقسیم می کنیم. روش اجرای کار به این صورت است که به مسائل (p_i) که دارای ظرفیت باقیمانده زیادتری هستند مقدار ظرفیت کمتری تخصیص می یابد و به مسائل (P_i) که ظرفیت باقیمانده کمتری دارند مقدار ظرفیت بیشتری تخصیص می یابد. عملیات تسطیح منابع مورد نظر طبق رابطه (۱۷) انجام می شود تا جوابهای موجه بهتری حاصل شود.

$$CA_i = RCT \cdot \frac{\bar{D}_i \cdot a_{ij}}{\sum_{i=1}^n P'_i \cdot a_{ij}} \quad (17)$$

۶- الگوریتم حل مسئله (p)

قدم ۱: مسئله اصلی را با استفاده از ضرایب لاگرانژ در منابع کمیاب به n مسئله مستقل تبدیل کنید.

قدم ۲: هر یک از مسائل جزئی را با روش ابتکاری ارائه شده حل کنید.

قدم ۳: ظرفیت باقیمانده هر یک از مسائل جزئی را نسبت به ظرفیت تخصیص یافته محاسبه کنید.

قدم ۴: عملیات تسطیح منابع را برای کل ظرفیت های باقیمانده RCT انجام دهید.

قدم ۵: به قدم دوم برگردید و تا رسیدن به شرط توقف مسئله را ادامه دهید.

۷- نتیجه:

هدف اصلی این مقاله ارائه یک روش کارا جهت تجزیه یک مسئله برنامه ریزی چند مرحله ای، چند محصولی و چند پریودی با محدودیت ظرفیت تولید، به n مسئله تک محصولی با هدف حداقل نمودن مجموع هزینه های راه اندازی و نگه داری بوده است. بدین جهت ضمن ارائه یک مدل ریاضی چند محصولی، با توجه به غیرقابل حل بودن آن (NP-hard)، از طریق روش تجزیه بر پایه خرایب لاگرانژ مدل مجبور به n مسئله یک محصولی مستقل تجزیه گردید تا ساده تر بتوان آن را حل نمود. روش لاگرانژ به دلیل ارائه راه حل های کاملاً نزدیک به جواب، بهینه است، مورد استفاده قرار گرفته است. با حل هر یک از مسائل برنامه ریزی تولید یک محصولی، چند مرحله ای و چند پریودی، ظرفیت باقیمانده تسطیح و در چند مرحله تکرار جواب مطلوب حاصل شده است. روش لاگرانژ بدلیل اجرای ساده در مراحل محاسباتی برای حل مسائل بهینه سازی در این مقاله نیز مورد استفاده قرار گرفته است.

منابع و مأخذ:

- [1] Gayal ,S.K., Gunasekaran, A. , “Multi – stage productron Inventory systems” , Eur.j. of operations Research” , Vol.46 , 1990.
- [2] Zapfel , G. , Missbauer, H., “New Concepts for production planning and Cntrol , Eur.j. of operations Research , Vol 67, 1993.
- [3] Amin , M. Altiock ,(1997) , “control policies for multi – product Multi - stage Manufacturing Systems.” International Journal OF Production Research Society , Vol.49 , PP.625-634.
- [4] L.F.Gelders, L.N. Wassenhove, Production Planning A review , European Journal of operational Research, 7 (2) (1981)101-110.
- [5] H.Bah L , L. Ritzman, J.Gupta, Determining Lot – Sizes and Resource Requirements: A Reriew , Operations Research Society of America , 35, (3) (1987)

- [6] Takeda , Kuroda , (1999) , “optimal Inventory configuration of finished and semifinished products in Multi – stage production inventory system with an Acceptable Response Time” , Computers and Industrial Engineering , Vol.37, No.1, pp-251-255.
- [7] Simpson, N.C., “Questioning the relative virtues of dynamic Lot sizing rules” , Computers and operations research”, Vol.28, pp.899 – 914,2001.
- [^] Cunasekaran , A. Goyal , S.K. , “ Multi – Level Lot – sizing in a Rayon yarn company : A Case study” , Eur.j. of operations research.65, 1993.
- [^] B.Karimi , S.M. T. Fatemi Ghomi , J.M. Wilson, “the capacitated lot sizing problem: a review of models and algorithms” , omega the International journal of Manayemeont Science , Vol.31, 2003.
- [^] GEORGE Liberopoulos and Yves Dallery , “comparative modeling of multi- stage production – inventory control policies with lot sizing” , INT.T. ProD.RES. Vol.,41, NO.6, 2003.
- [^] Newson , E.F. , “ Multi – Item Lot – size scheduling by Heuristic purt II: with Fixed Resources”, Management science, Vol.21 , No. 10 ,1975 .
- [^] Fisher, M.L., The Lagrangain Relaxation Method for Solved Integer Programming Problems, Management Science 27, 1-18,1981.

- [13] Afentakes , P. Gavish , B., Karmarkar , u. , “Computationally Efficient optimal solutions to the Lot – sizing Problem in Multi - stage Assembly Systems” , Management science Vol.30 , No. 2 , 1984.
- [14] France, Armentano. (1997) , “A Heuristic Method for Lot – sizing in Multi – stage systems” , Computers and operations Research , Vol.24 , NO.9 , pp.861-874.
- [19] L.Ozdamar, G. Barbarosoglu, An intergrated Lagrangean – relaxation – Simulated annealing approach to the multi-Level multi-item Capacited Lot – Sizing Problem. International Journal of Production Economic 68 (200) 319-331.
- [16] A.I. SHAWKY and M.O.A Bou – El – ATA, “constrained Production Lot – size model with tradecredit policy: “a comparison geometric programming approach via Lagrange” , Production planning and control , Vol. 12 , No. 7-2001.
- [17] jozsef Voros, “ on the relaxation of Multi - Level Dynamic Lot – sizing models” , International journal of Production economics, Vol.77 , 2002.
- [18] Murali sambasivan , Salleh yahya , “A lagrongean – based heuristic for Multi –plant , Multi – Item , Multi –period capacitated Lot – sizing problems with inter – plant transfers” , computers and operations research , 2004.

[19] Biggs , J.R. Good man , S.H. , Handy . S.T. , “Lot – sizing Rules in a Hierarchical Multi – Stage Inventory systems , Production and Inventory Management , First Quarter, 1977.

[20] Gobay , H. , “Multi – stage Production planning” , Management science, Vol.25 , No.11 , 1979.

[21] Bleak burn , j. D. Millen, R. A. , “Improved Heuristics for multi – stage Requiements planning systems”, Management Science , Vol.28 , No.1, 1982.